

ДІЯЛЬНІСТЬ

Асоціації серцево-судинних хірургів України у 2013 році

24 січня 2014 року в ДУ «Національний інститут серцево-судинної хірургії імені М.М. Амосова НАМН» відбулося щорічне розширене засідання Правління Асоціації серцево-судинних хірургів (АССХ) України за участі керівників регіональних відділень/центрів АССХ, на якому були заслухані їх звіти про практичну роботу за 2013 рік.

В АССХ України у 2013 році працювало 26 відділень/центрів серцево-судинної хірургії (табл. 1). Розширення АССХ України відбулося за рахунок створення в Івано-Франківську приватної кардіохірургічної клініки (Митник З.М., Судус А.В.) та відділення інвазивних методів діагностики та лікування і корекції електрофізіологічних порушень ритму серця з рентген-операційною в обласній клінічній лікарні цього ж міста (Копчак О.М.).

Як видно з табл. 1, із 26 відділень/центрів АССХ України, які працювали в 2013 році, 21 відділення/центр виконували всі основні операції на серці, в тому числі операції зі штучним кровообігом, а в п'яти останніх відділеннях/центрах виконувалися серцево-судинні операції, які не потребували застосування апарату штучного кровообігу (перикардити, кисти перикарда, порушення ритму серця, поранення серця та ін.), і перкутанні ендovasкулярні втручання (катетеризація серця, ангіокардіографія, селективна коронарографія, стентування коронарних судин, коарктації аорти, оклюдерне закриття ДМПП, ДМШП, ВАП та інших патологічних сполучень, ендovasкулярні процедури на аорті та її гілках, а також абляційні та інші процедури при порушеннях ритму серця).

В Асоціації в 2013 році працювало 200 серцево-судинних хірургів, 162 кардіологи, 137 анестезіологів, 104 реаніматологи-інтенсивісти, 44 перфузіологи, 86 інтервенціоністів, 3 рентгенологи-радіологи, які мали у своєму розпорядженні 1230 лікарняних ліжок і таку апаратуру: 41 ангіограф, 56 апаратів штучного кровообігу, 24 комп'ютерні томографи, 14 магнітно-резонансних томографів, 21 апарат для внутрішньоаортальної балонної контрпульсації, 5 апаратів для екстракорпоральної мембранної оксигенації (ЕКМО), 5 апаратів для каскадного плазмаферезу.

У 2013 році Асоціацією виконано 20064 кардіохірургічні операції з летальністю 286 (1,4%), що незначно відрізняється від показників 2012 року – 19131 операція з летальністю 252 (1,3%).

Із виконаних Асоціацією у 2013 році 20064 кардіохірургічних операцій 8543 було виконано із застосуванням апарату штучного кровообігу – летальність 207 (2,4%) і 11521 операцію було виконано без застосування штучного кровообігу – летальність 79 (0,69%). В тому числі виконано 3812 операцій АКШ, з яких 2036 – із використанням апарату штучного кровообігу з летальністю 42 (2,0%) і 1776 – на працюючому серці (летальність 12 – 0,67%).

Розрахункова річна потреба в операціях на серці для України, яка дорівнює 35 тисячам втручань, задоволена у 2013 році на 57,3%.

Колективи АССХ України також виконали в 2013 році 31847 інтервенційних втручань із летальністю 203 (0,63%), із них 19299 інтервенційних втручань виконано з приводу набутих захворювань серця і судин, 4006 – з приводу вроджених вад серця, 7292 – з приводу порушень ритму серця, 1250 – з інших причин.

У 2013 році також виконано 8093 стентування коронарних артерій з летальністю 58 (0,71%) проти 5344 стентувань із летальністю 28 (0,52%) у 2012 році – відбулося зростання на 2749 стентувань, або на 51,4%.

Таким чином, закладами АССХ України у 2013 році виконано 39940 перкутанних інтвенційних кардіологічних втручань, що становить лише 25,0% від 160000 розрахункових річних інтервенційних втручань, необхідних для нашої країни. Недостатня кількість коронарографій зумовлює недостатню кількість аортокоронарних шунтувань та стентувань коронарних артерій, велику кількість інфарктів міокарда та високу летальність від нього. Описана ситуація вказує на необхідність активізації роботи кардіологів з направлення хворих на кардіохірургічне та інтервенційне кардіологічне лікування в заклади АССХ України, тим більше що черги на лікування в них немає, а результати кардіохірургічного та інтервенційного кардіологічного лікування за минулі роки та за 2013 рік у закладах АССХ України (табл. 1, с. 12–13) не відрізняються від результатів кращих клінік Європи та Америки, а за окремими показниками перевершують їх.

За 2013 рік розширилася кількість закладів АССХ України, які оволоділи таким складним видом кардіохірургічної допомоги, яким є операції з приводу аневризми аорти (табл. 2, с. 14).

Учасники засідання також зазначили, що для надання невідкладної кардіохірургічної і інтервенційної кардіологічної допомоги хворим із гострим коронарним синдромом необхідне розширення кількості центрів/відділень із цілодобовим чергуванням бригад спеціалістів, оснащених усім необхідним для точної постановки діагнозу і лікування цього синдрому. На кінець 2013 року таке чергування налагоджене тільки у 9 відділеннях/центрах АССХ України, у 8 відділеннях/центрах чергування є тільки частковим, а у 8 відділеннях/центрах воно відсутнє зовсім. Основна причина цього – недостатнє фінансування.

Спеціалісти у своїх виступах вказували на недостатнє фінансування як на основну причину труднощів у роботі кардіохірургічних відділень/центрів Асоціації. Незатверджене вже протягом багатьох років «Положення про регіональне відділення/центр Асоціації серцево-судинної хірургії України» залишиться великим гальмом у роботі кардіохірургічної служби і надалі.

*Президент Асоціації
серцево-судинних хірургів
України, академік
НАМН та НАМН України*

Г.В. Книшов

РОБОТА АССХ УКРАЇНИ В 2013 РОЦІ
(операції, інтервенційні втручання, штати, устаткування, лікарняні ліжка, консультації)

№	Назва центру/відділення. ПІБ керівника	Операції			Операції			Інтервенційні втручання			Кількість працюючих								Устаткування						Процесуальні ліжка		
		операції з ШК	операції без ШК	всього операцій	операції АКШ з ШК	операції АКШ без ШК	Стентування коронарних артерій	з них при НВС	з них при ВВС	з них при ПРС	кардіохірургія	кардіологія	анестезіологія	інтенсивна ренімаціологія	перфузіологія	інтервенційна рентгенологія	ін. спеціальності	ангіографія	АШК	КТ	МРТ	БАВК	ЕКМО	інші		лікарняних ліжок	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
1	НІССХ ім. М.М. Амосова НАМН, Книшов Г.В.	2822/58 (2,0%)	2836/17 (0,59%)	5658/75 (1,32%)	35/1 (2,8%)	803/2 (0,2%)	603/2 (0,3%)	150/2 (0,13%)	736/3 (0,4%)	1564/4 (0,2%)	32	24	27	34	10	11	2	4	14	1	1	3	1	2	320	315/16	
2	НПШДК МОЗУ, Ємель І.М.	1399/13 (0,9%)	463/4 (0,9%)	1862/17 (0,9%)	309/1 (0,3%)	8/0	121/1 (0,8%)	86/0 (0,9%)	1899/17 (0,9%)	420/0	24	24	22		2	5	2	2	6	2	1	1	1		173	22691	
3	ІС МОЗУ, Толупур Б.М.	1337/38 (2,8%)	737/8 (1,1%)	2074/46 (2,2%)	741/15 (2,0%)	135/2 (1,3%)	904/15 (1,7%)	3241/63 (1,9%)	290/10 (3,4%)	571/0	25	22	15	12	6	5	1	1	12	1	1	3	1	9	150	6751	
4	Каф.хірургії Львівського медунівер. ім. Галицького, Кулик Л.В.	614/26 (4,2%)	622/6 (0,9%)	1236/32 (2,5%)	292/12 (4,1%)	58/1 (1,7%)	390/0	206/7 (3,4%)	59/1 (1,7%)	330/2 (0,6%)	20	6	26		4	9		3	2		1				75	12792	
5	Хмельницька ОКЛ, відд. кардіо- та ендоскоп. хірургії, Кланиця А.Ф.	371/10 (2,7%)	90/3 (2,6%)	461/13 (2,6%)	-	78/3 (5,8%)	393/13 (3,1%)	130/6 (4,5%)	628/1 (0,2%)		4	2	2	4	1				1	1	1				1	30	2116
6	Донецьк, ІНВХ ім. В.К. Гу- сака НАМН, Гринь В.К.	322/8 (2,5%)	682/4 (0,5%)	1004/12 (1,2%)	171/4 (2,4%)	2/0	609/1 (0,15%)	609/0	430/6 (1,4%)	628/1 (0,2%)	13	4	2	5	2	9			1	3	1	3	1		60	7846	
7	Дніпропетровськ, обл. кліні. центр кардіології та кардіохірургії, Григорен-ко Ю.М., Максименко С.В.	223/12 (5,4%)	1196/5 (0,4%)	1419/17 (1,2%)	31/2 (6,4%)	99/2 (2,0%)	584/0	92/6 (6,5%)	34/0	1103/2 (0,18%)	8	21	11	5	2	5		1	2	1	1	3			35	22413	
8	Донецьк, ДОКТМО, Кузнєцов О.С.	179/4 (2,2%)	507/6 (1,0%)	786/10 (1,3%)	26/1 (1,2%)	20/0	636/8 (1,3%)	87/3 (3,4%)	2/0	541/4 (0,7%)	10	4	4	7	2				1	1	1	3			30	21043	
9	Сімферополь «КТМО Універ. клініка», відд. кардіохірургії, Різак Гагас Єліас	173/2 (1,15%)	102/0	275/2 (0,7%)	-	102/0	435/0	5410/0	2/0	275/1 (0,4%)	4	-	2	4	1				2	1	1				20	1439	
10	Запорізька, ЗМАПО, Никоненко О.С.	163/6 (3,2%)	284/2 (0,72%)	447/8 (1,8%)	55/1 (1,8%)	40/0	262/1 (0,2%)	623/13 (2,1%)	46/2 (4,3%)	170/1 (0,6%)	3	2	2	4	1	4			4	2	2	2			30	7376	
11	Одеса, ОКЛ, Карпенко Ю.І., Кісруга П.В.	162/7 (4,1%)	672/1 (0,15%)	834/8 (0,95%)	97/0	1/0	292/3 (1,0%)	68/3 (4,4%)	5/0	659/1 (0,15%)	4	10	4	7	2				1	2	1	1			20	327	
12	Харків, ІЗНХ, Поліщук І.В.	159/9 (5,8%)	411/3 (0,7%)	570/12 (2,1%)	46/2 (0,4%)	143/0	236/0	50/3 (6,0%)	167/5 (2,9%)	255/0	5	2	3	1	1	5			3	1	1	1			30	2880	

Продовження табл. 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
13	Волинська ОКЛ, Луцьк, Пецентій В.В.	125/0	195/0	320/0	76/0	-	60/0	185/0	14/0	142/0	6	1			3				2	2	2	1				20	928
14	Луґанськ, ОКЛ, відд. ССХ, Кляничин А.С.	103/2 (1,9%)	201/1 (0,49%)	304/3 (0,98%)	36/0	31/0	518/0	1039/6 (0,5%)	2/0		5	-	1,25	5	1	5			2	2	1	1	1			25	1097
15	Одеса, ОДКЛ, Лекан Р.Й.	98/4 (4,1%)	50/1 (2,0%)	148/5 (3,4%)	9/0	4/0	30/0	29/0	181/5 (2,7%)		4	2	2	5	2	1			1	2						15	594
16	ІХТ ім. О.О. Шалімова НАМН, Габрієля А.В.	89/2 (2,7%)	143/0	232/2 (0,9%)	46/2 (0,4%)	143/0	236/0	326/0			5	2	3	1	1	5			3	2	1	1	1		30	2880	
17	Закарпатський кардіологічний дисп., Соскида Р.І., Лукач П.М.	71/4 (6,0%)	51/0	122/4 (3,2%)	15/1 (6,6%)	40/0	393/0	1090/6 (0,5%)		183/0	4	2	2	4,5	1,5				2						26	876	
18	Івано-Франківськ, «Сімед група», Мігнік З.М., Судус А.В.	48/0	-	48/0	36/0	31/0	22/0	174/0			2	1	1	2	1	2			1	1	1	1			12	1257	
19	Черкаси, ОКЦ, Журба С.В.	43/2 (4,6%)	98/2 (2,4%)	141/4 (3,8%)	10/0	38/2 (2,4%)	462/7 (1,5%)	1097/0	9/0	228/1 (0,4%)	3	16	2	1	2	5			1		1				25	1717	
20	Херсон, ОКЛ, відд. ССХ, Спірін Ю.С.	40/0	5/0	45/0	5/0	-	-	10/0			4	2	2	2	2	2			1	1	1	1			14	285	
21	Івано-Франківськ, ОКЛ, відд. інвазивних мет. діагностики та лікування ПРС, Копчак О.М.	2/0	107/0	109/0	-	-	2/0	27/0		107/0	2	2	1						1	1	2				20		
22	Рівне, ОКЛ, відд. ССХ з інтєрвєнт. кардіологією, Орєшко В.Т.	-	115/4 (1,25%)	115/4 (1,25%)	-	-	165/0	351/3 (0,85%)		36/0	6	1	1	1					1			1			20	871	
23	Луґанськ, ОКЛ, аритм. відд., Бугайтов В.М.	-	435/1 (0,25%)	435/1 (0,25%)						114/1 (0,87%)	2	1							1						10	2108	
24	Херсон, кардіол. диспансер, Мазуряк О.П., Казюк М.М., Шаповалов М.А.	-	252/1 (0,4%)	252/1 (0,4%)			91/0	423/0		110/0	1	5	1		5										20	1230	
25	Миколаїв, ОКЛ, КЦ, Шабільянов В.О.	-	133/0	133/0			336/0	1572/0		114/0	1	3	1		5										10		
26	Івано-Франківськ ЦМКЛ, відд. інвазивних методів діагностики і лікування, Малець А.Я., Сорохтей Л.В.	-	34/0	34/0			331/7 (2,23%)	1444/7 (0,48%)		34/0	3	3	1						1		1				10	1408	
	ВСЬОГО:	8543/207 (2,42%)	11521/79 (0,69%)	20064/286 (1,42%)	2036/42 (0,48%)	1776/12 (0,67%)	8093/58 (0,71%)	19299/130 (0,67%)	4006/55 (1,37%)	7292/19 (0,26%)	200	160	137,5	104,5	44,5	86	3	4	41	56	24	14	21	5	11	1230	153833

Операції на аорті, виконані закладами АССХ у 2013 році

Діагноз	Назва закладу, кількість операцій, результат														
	НІССХ ім. М.М.Амосова	Львівський мед. університет	Хмельницька ОКЛ	ІСМОЗУ	ЗМАПО	ДОКТМО, м.Донецьк	Одеська ОКЛ	Ужгородський КД	ІЗНХ, м.Харків	Донецький ІНВХ	НПЦДКК МОЗУ	Рівне ОКЛ	Дніпропетровський ЖКЦ	Одеська ОДКЛ	Херсонська ОКЛ
Аневризми висхідної аорти	201/7 (3,5%)	19/0	6/0	21/1 (4,8%)		9/0	2/0		1/0	1/0			1/0	1/0	
Аневризми дуги аорти	22/1 (4,5%)	1/0													
Аневризми низхідної грудної аорти	5/1 (20%)		1/1								1/0				
Аневризми черевної аорти	1/1		5/1 (20%)		21/3 (14,2%)							13/0			5/0
в тому числі: гостре розшарування аневризми аорти	59/4 (6,8%)	17/1 (5,9%)	5/1 (20%)	5/0			1/0	4/2	3/1	1/1		1/0			

Примітка: НІССХ – ДУ «Національний інститут серцево-судинної хірургії імені М.М. Амосова НАМН», ЛНМУ – Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, ОКЛ – обласна клінічна лікарня, ІСМОЗУ – «Інститут серця» Міністерства охорони здоров'я України, ЗМАПО – Запорізька медична академія післядипломної освіти, ДОКТМО – Донецьке обласне клініко-територіальне медичне об'єднання, ОКД – обласний кардіологічний диспансер, ІЗНХ – ДУ «Інститут загальної і невідкладної хірургії НАМН» (Харків), ІНВХ – ДУ «Донецький інститут невідкладної та відновної хірургії ім. В.К. Гусака НАМН», НПЦДКК – науково-практичний центр дитячої кардіології і кардіохірургії МОЗ України, ОКЦ – обласний кардіологічний центр, ОДКЛ – обласна дитяча клінічна лікарня.